

Vodnik programa VŽU 2013

Del IIA Podprogrami in akcije

KAZALO PODPROGRAMOV IN AKCIJ

SEKTORSKI PODPROGRAMI.....	3
<i>Kakšni so cilji?.....</i>	3
COMENIUS.....	4
<i>Kakšni so cilji?.....</i>	4
<i>Kdo lahko sodeluje?.....</i>	4
<i>Katere so vrste aktivnosti?.....</i>	5
<i>Katere so akcije Comenius?.....</i>	6
ERASMUS.....	7
<i>Kakšni so cilji?.....</i>	7
<i>Kdo lahko sodeluje?.....</i>	7
<i>Katere so vrste aktivnosti?.....</i>	8
<i>Katere so akcije Erasmus?.....</i>	9
LEONARDO DA VINCI.....	10
<i>Kakšni so cilji?.....</i>	10
<i>Kdo lahko sodeluje?.....</i>	10
<i>Katere so vrste aktivnosti?.....</i>	11
<i>Katere so akcije programa Leonardo da Vinci?.....</i>	11
GRUNDTVIG.....	12
<i>Kakšni so cilji?.....</i>	12
<i>Kdo lahko sodeluje?.....</i>	12
<i>Katere so vrste aktivnosti?.....</i>	13
<i>Katere so akcije Grundtvig?.....</i>	13
PREČNI PROGRAM.....	14
<i>Kakšni so cilji?.....</i>	14
SODELOVANJE PRI POLITIKAH IN INOVACIJE NA PODROČJU VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA (KLJUČNA AKTIVNOST 1).....	16
<i>Katere so vrste aktivnosti?.....</i>	16
<i>Katere akcije zajema ključna aktivnost sodelovanje pri politikah in inovacije na področju vseživljenjskega učenja?.....</i>	17
JEZIKI (KLJUČNA AKTIVNOST 2).....	18
<i>Katere so vrste aktivnosti?.....</i>	18
<i>Katere so akcije ključne aktivnosti jeziki?.....</i>	18
RAZVOJ INOVATIVNIH VSEBIN, STORITEV, PEDAGOGIKE IN PRAKSE ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE, KI TEMELJIJO NA IKT (KLJUČNA AKTIVNOST 3).....	19
<i>Katere so vrste aktivnosti?.....</i>	19
<i>Katere so akcije IKT?.....</i>	19
RAZŠIRJANJE IN UPORABA REZULTATOV IN IZMENJAVA DOBRE PRAKSE (KLJUČNA AKTIVNOST 4).....	20
<i>Kakšni so cilji?.....</i>	20
<i>Katere so vrste aktivnosti?.....</i>	20
<i>Kako se aktivnosti v okviru ključne aktivnosti 4 ujemajo z aktivnostmi razširjanja in uporabe rezultatov drugod v programu VŽU?.....</i>	20
<i>Kakšne so akcije razširjanja in uporabe rezultatov?.....</i>	20
PROGRAM JEAN MONNET.....	21
<i>Kakšni so cilji?.....</i>	21
<i>Kdo lahko sodeluje?.....</i>	21
<i>Katere so vrste aktivnosti?.....</i>	21
<i>Katere so akcije Jean Monnet?.....</i>	22

SEKTORSKI PODPROGRAMI

Kakšni so cilji?

- (a) program **Comenius** pokriva potrebe po poučevanju in učenju vseh udeležencev predšolskega in šolskega izobraževanja do konca višje srednje izobrazbe ter zavode in organizacije, ki izvajajo tako izobraževanje;
- (b) program **Erasmus** pokriva potrebe po poučevanju in učenju vseh udeležencev formalnega visokošolskega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja na terciarni ravni (ne glede na trajanje programa ali kvalifikacije, vključno z doktorskim študijem) ter zavode in organizacije, ki izvajajo ali omogočajo tako izobraževanje in usposabljanje;
- (c) program **Leonardo da Vinci** pokriva potrebe po poučevanju in učenju vseh udeležencev poklicnega usposabljanja in izobraževanja, razen na terciarni ravni, kot tudi vse zavode in organizacije, ki izvajajo ali omogočajo tako izobraževanje in usposabljanje;
- (d) program **Grundtvig** pokriva potrebe po poučevanju in učenju udeležencev vseh oblik nepoklicnega izobraževanja odraslih, neodvisno od tega, ali je formalno, neformalno ali priložnostno, ter organizacije in institucije, ki omogočajo take priložnosti za izobraževanje.

Akcije štirih programov se lahko pripravijo z uporabo **pripravljalnih obiskov**.

COMENIUS

Kakšni so cilji?

Posebni cilji

- razvijanje znanja in razumevanja raznolikosti evropskih kultur in jezikov ter njene vrednosti med mladimi in izobraževalnim osebjem;
- pomagati mladim pri pridobivanju temeljnih življenjskih spretnosti in kompetenc za življenje, ki so potrebne za njihov osebni razvoj, za prihodnje zaposlovanje in za aktivno evropsko državljanstvo.

Operativni cilji

- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega mobilnosti učencev in izobraževalnega osebja v različnih državah članicah;
- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega partnerstev med šolami v različnih državah članicah, tako da bi bilo med trajanjem programa v skupne izobraževalne dejavnosti vključeno vsaj 3 milijone učencev;
- spodbujanje učenja živih tujih jezikov;
- podpora razvoju inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
- povečanje kakovosti in evropske razsežnosti usposabljanja učiteljev;
- podpora izboljšanju pedagoških pristopov in šolske uprave.

Kdo lahko sodeluje?

Praktično vsi, ki sodelujejo v šolskem izobraževanju.

- Učenci v šolskem izobraževanju do konca srednješolskega izobraževanja;
- šole, kot so določene v državah članicah, od predšolskega do konca srednješolskega izobraževanja;
- učitelji in druge kategorije osebja v teh šolah;
- združenja, nepridobitne organizacije, NVO in predstavniki vseh, ki sodelujejo v šolskem izobraževanju;
- osebe in organi, odgovorni za organizacijo in izvajanje izobraževanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
- raziskovalni centri in organi, ki se ukvarjajo z vprašanji vseživljenjskega učenja;
- visokošolski zavodi;
- organi, ki izvajajo storitve usmerjanja, svetovanja in obveščanja v zvezi z vseživljenjskim učenjem.

Posebna merila upravičenosti:

Šole, ki sodelujejo v programu Comenius, se morajo nahajati v državi, ki sodeluje v programu VŽU, in ustrezajo katerikoli obliki organizacije, kot jih določijo nacionalni organi v svojem seznamu primernih oblik šol (povezava: http://ec.europa.eu/education/comenius/eligible_en.htm)

Prosimo, bodite pozorni tudi na spodaj navedene posebne primere:

- 1) Šole pod nadzorom državnih organov druge države (npr. lycée français, nemška šola, šole „UK Forces“).
Državni organi, odgovorni za nadzor administrativne, finančne in šolske ureditve določene šole, se odločijo, katere organizacije so upravičene sodelovati. To načelo vsebuje naslednje operativne načine:
 - sodelovanje „nacionalnih šol“, ki se nahajajo v drugi državi, bo podprto s proračunom programa Comenius nadzorne države (tj. „države izvora“);
 - te nacionalne šole lahko sodelujejo pri kateri koli vrsti aktivnosti programa Comenius, zanje pa veljajo ista pravila kot za katero koli upravičeno šolo iz nadzorne države.
- 2) Specializirane šole
Odločitev o sodelovanju drugih nacionalnih šol v programu Comenius, kot so šole manjšin, zasebne šole za izseljence itn., je v pristojnosti državnih organov države, v kateri se ustanova nahaja.
- 3) Evropske šole
Evropske šole so uradne izobraževalne ustanove, ki jih skupaj nadzirajo vlade držav članic EU. Evropske šole so upravičene organizacije za sodelovanje v programu Comenius. Prijaviti se morajo pri NA države, v kateri se nahajajo, in morajo biti predmet istega izbornega postopka kot lokalne šole. V primeru Belgije se bodo tri NA dogovorile o primerni ureditvi. Evropske šole so predmet istih pravil Comenius kot katera koli upravičena šola v državi, v kateri se nahajajo. Vseeno pa bo sodelovanje evropskih šol – kot koordinatorjev ali kot partnerjev – omejeno na eno evropsko šolo v vsakem partnerstvu. Osebe evropskih šol ima pravico sodelovati v Comenius usposabljanju na delovnem mestu pod enakimi pogoji kot osebe katere koli upravičene šole.

Katere so vrste aktivnosti?

V okviru programa Comenius se podpirajo naslednje vrste akcij:

- **Mobilnost posameznikov v drugo evropsko državo**, ki lahko vključuje:
 - izmenjavo učencev in osebja v okviru projekta ali partnerstva,
 - individualno mobilnost učencev v okviru obstoječega ali že zaključenega šolskega partnerstva,
 - sodelovanje v strokovnih izpopolnjevanjih za učitelje in drugo izobraževalno osebje,
 - pripravljalne obiske za šolska partnerstva, mreže in večstranske projekte ter
 - asistentstvo za bodoče učitelje.
- **Šolska partnerstva** med šolami iz različnih evropskih držav z namenom razvoja skupnih učnih projektov za učence in njihove učitelje.
- **Comenius Regio Partnerstva** med lokalnimi in regionalnimi organi z vlogo v šolskem izobraževanju. Njihov namen je obogatiti ponudbo izobraževanja za šolske otroke s podporo sodelovanju med organi s področja šolskega izobraževanja, šolami in ostalimi ponudniki izobraževanja v različnih evropskih regijah.
- Pobuda **eTwinning** izrablja možnosti, ki jih ponujata internet in elektronski mediji, za spodbujanje sodelovanja evropskih šol, medsebojnega učenja in projektnega učenja kot pedagoškega pristopa.

- **Večstranski projekti** so namenjeni razvoju, spodbujanju in razširjanju novih učnih načrtov, novih tečajev ali gradiva za usposabljanje učiteljev in novih metod poučevanja ter zagotavljanju okvira za organiziranje aktivnosti mobilnosti za študente pedagogike.
- **Večstranske mreže** so namenjene spodbujanju evropskega sodelovanja in inovacijam na specifičnih tematskih področjih, ki so posebnega pomena za šolsko izobraževanje v evropskem kontekstu.
- **Spremljevalni ukrepi so namenjeni** podpiranju različnih aktivnosti, ki bodo jasno prispevale k doseganju ciljev programa Comenius.

Katere so akcije Comenius?

- COMENIUS pripravljalni obiski
- COMENIUS asistenti
- COMENIUS asistenti – šole gostiteljice
- COMENIUS individualna mobilnost učencev
- COMENIUS nadaljnja izobraževanja in usposabljanja za izobraževalno osebje v vzgoji in izobraževanju (IST)
- COMENIUS večstranska šolska partnerstva
- COMENIUS dvostranska šolska partnerstva
- COMENIUS Regio partnerstva
- COMENIUS večstranski projekti
- COMENIUS večstranske mreže
- COMENIUS spremljevalni ukrepi
- eTwinning

ERASMUS

Program Erasmus, ki je bil ustanovljen leta 1987, je glavni program izobraževanja in usposabljanja EU za mobilnost in sodelovanje v visokem šolstvu v Evropi. Različne akcije v okviru programa ne ustrezajo samo študentom, ki želijo študirati in delati v tujini, pač pa tudi visokošolskim učiteljem in drugemu osebju, tudi iz podjetij, ki želijo poučevati v tujini, ter delavcem v visokem šolstvu, ki se želijo usposablјati v tujini. Poleg tega Erasmus podpira visokošolske zavode pri njihovem sodelovanju v intenzivnih programih, akademskih mrežah in večstranskih projektih ter jim omogoča, da dosežejo poslovni svet.

Kakšni so cilji?

Posebni cilji

- podpora vzpostavitvi evropskega visokošolskega prostora;
- krepitev prispevka visokošolskega in poklicnega izobraževanja na višjih stopnjah k inovativnim procesom.

Operativni cilji

- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega mobilnosti študentov in učiteljskega osebja po Evropi, tako da bi bilo do leta 2012 v sklopu programa Erasmus in njegovih predhodnikov v študentsko mobilnost vključenih najmanj 3 milijone posameznikov;
- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega večstranskega sodelovanja med visokošolskimi zavodi v Evropi;
- povečanje stopnje preglednosti in združljivosti med kvalifikacijami, pridobljenimi v visokošolskem izobraževanju in na višjih ravneh poklicnega izobraževanja v Evropi;
- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega sodelovanja med visokošolskimi zavodi in podjetji;
- omogočanje razvoja inovativnih praks v izobraževanju in usposabljanju na terciarni ravni ter njihov prenos, vključno s prenosom iz ene države udeleženke v ostale;
- podpirati razvoj inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT.

Kdo lahko sodeluje?

- študenti in udeleženci usposabljanja v vseh oblikah izobraževanja in usposabljanja na terciarni ravni;
- visokošolski zavodi, ki jih določijo države članice;
- učitelji, vodje usposabljanja in ostalo osebje teh zavodov;
- zaposleni, ki izvajajo izobraževanja in usposabljanja v svojih podjetjih;
- združenja in predstavniki oseb, vključenih v visoko šolstvo, vključno z ustreznimi združenji študentov, univerz in učiteljev/vodij usposabljanja;
- podjetja, socialni partnerji in drugi predstavniki poklicnega življenja;

- javni in zasebni organi, vključno z nepridobitnimi organizacijami in NVO, ki so odgovorni za organiziranje in izvajanje izobraževanja in usposabljanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
- raziskovalni centri in organi, ki se ukvarjajo z vprašanji vseživljenjskega učenja;
- organi, ki izvajajo storitve usmerjanja, svetovanja in obveščanja v zvezi z vseživljenjskim učenjem.

Posebna merila upravičenosti:

- Za upravičenost do programa morajo biti visokošolski zavodi imetniki univerzitetne listine Erasmus (Erasmus University Charter (EUC))¹, ki zagotavlja splošen okvir za evropske aktivnosti sodelovanja, ki jih visokošolski zavod lahko izvaja v okviru programa Erasmus. Listina je predpogoj za visokošolski zavod za organizacijo mobilnosti študentov ter mobilnosti učnega in ostalega osebja, za izvedbo intenzivnih jezikovnih tečajev in intenzivnih programov Erasmus ter prijavo za večstranske projekte, mreže, spremljevalne ukrepe in organizacijo pripravljanih obiskov. Listina, ki jo po končanem razpisu za oddajo predlogov dodeli Evropska komisija, določa temeljna načela in minimalne zahteve, ki jih mora visokošolski zavod upoštevati med izvajanjem aktivnosti Erasmus.
- Ne glede na to je program Erasmus namenjen širokemu spektru akterjev (podjetja, socialni partnerji, raziskovalni centri itn.), kot je določeno v členu 20 Sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa VŽU. Za omenjene akterje se seveda ne zahteva, da se prijavijo za univerzitetno listino Erasmus, da bi lahko organizirali prakso študentov ali sodelovali v večstranskih projektih, mrežah in spremljevalnih ukrepih.
- Kar zadeva Erasmus prakso študentov, morajo biti visokošolski zavodi imetniki razširjene univerzitetne listine Erasmus (za podrobnosti si oglejte natančne informacije o univerzitetni listini Erasmus), konzorciji pa morajo imeti Erasmus certifikat za konzorcij za prakse.
- Študent lahko prejme največ dve dotaciji Erasmus: eno za študij in eno za prakso.
- Za mobilnost mora biti vsaj država matične institucije ali gostiteljice država članica EU.
- Najmanj ena organizacija, ki sodeluje v konzorciju, mora biti iz države članice EU.

Katere so vrste aktivnosti?

- Individualna mobilnost², ki lahko vključuje:
 - mobilnost študentov z namenom študija na visokošolskih zavodih v drugi sodelujoči državi („Erasmus študentje“);
 - mobilnost študentov za prakso v podjetjih, centrih usposabljanja, raziskovalnih centrih ali drugih organizacijah v drugi državi članici („Erasmus študentje“)³;

¹ Univerzitetna listina Erasmus se ne zahteva za visokošolske zavode iz držav, ki so upravičene le do sodelovanja v večstranskih projektih, mrežah in spremljevalnih ukrepih Erasmus (akcije programa, navedene v točki A.2 Priloge k Sklepu št. 1720/2006/ES).

² Pomoč je lahko dodeljena tudi matičnim ali gostiteljskim visokošolskim ustanovam ali podjetjem za akcije zagotavljanja kakovosti na vseh stopnjah dogovorov o mobilnosti, vključno s pripravljanimi in osvežitvenimi tečaji jezikov.

³ 1) Študenti na visokošolskih zavodih, ki so vpisani v najmanj drugi letnik, preživijo določeno študijsko obdobje v drugi sodelujoči državi v okviru akcije mobilnosti programa Erasmus, ne glede na to, ali so že prejeli finančno pomoč v okviru programa. Takšna obdobja morajo biti v celoti priznana; 2) študenti na visokošolskih zavodih, ki opravljajo prakso.

- mobilnost učiteljev iz visokošolskih ustanov ali povabljenega osebja iz podjetij z namenom poučevanja na visokošolskih zavodih v drugi sodelujoči državi;
 - mobilnost učiteljskega ali drugega osebja na visokošolskih zavodih z namenom usposabljanja v drugi sodelujoči državi;
 - intenzivni jezikovni tečaji Erasmus (EILC), ki so organizirani za prihajajoče študente v sodelujočih državah, kjer govorijo manj razširjene in manj poučevane jezike;
 - intenzivni programi Erasmus, organizirani na večstranski osnovi;
 - pripravljalne obiske, ki pomagajo pri navezavi stikov s potencialnimi partnerji zaradi vzpostavitve tesnejšega sodelovanja.
- Večstranski projekti, ki se osredotočajo na inovacije, eksperimentiranje in izmenjavo dobrih praks na področjih, navedenih v posebnih in operativnih ciljih, z razvojem in izvajanjem projektov za povečanje uspešnosti in krepitev socialne razsežnosti visokošolskega izobraževanja; izboljšanje kakovosti in ustreznosti visokošolskega izobraževanja, vključno s sodelovanjem med visokošolskim izobraževanjem in trgom dela; krepitev kakovosti z mobilnostjo in čezmejnimi sodelovanjem; podporo koalicijam znanja ter izboljšanje upravljanja in financiranja.
 - Mreže („akademske mreže Erasmus“) so sestavljene iz konzorcijev visokošolskih zavodov, javnih organov, podjetij, združenj in drugih organizacij ter predstavljajo bodisi stroko bodisi interdisciplinarno področje z namenom razvijanja novih konceptov učenja in kompetenc.
 - Pobude, ki bodo, čeprav niso upravičene v okviru drugih akcij programa Erasmus, opazno pripomogle k doseganju ciljev programa Erasmus (spremljevalni ukrepi).

Katere so akcije Erasmus?

Predpogoji

- ERASMUS univerzitetna listina⁴
- ERASMUS certifikat za konzorcij za prakse

Akcije

- ERASMUS pripravljalni obiski
- ERASMUS organizacija mobilnosti
- ERASMUS mobilnost študentov za namen študija
- ERASMUS mobilnost študentov za namen prakse
- ERASMUS mobilnost osebja za poučevanje – učno osebje iz visokošolskih zavodov in podjetij
- ERASMUS mobilnost osebja za usposabljanje – učno in drugo osebje iz visokošolskih zavodov
- ERASMUS intenzivni jezikovni tečaji
- ERASMUS intenzivni programi
- ERASMUS akademske mreže
- ERASMUS večstranski projekti
- ERASMUS spremljevalni ukrepi

⁴ Univerzitetna listina Erasmus se ne zahteva za visokošolske zavode iz držav, ki so upravičene le do sodelovanja v večstranskih projektih, mrežah in spremljevalnih ukrepih Erasmus (akcije programa, navedene v točki A.2 Priloge k Sklepu št. 1720/2006/ES).

LEONARDO DA VINCI

Kakšni so cilji?

Posebni cilji

- podpora vključenim v usposabljanje in nadaljnjo usposabljanje za pridobitev in uporabo znanja, spretnosti in kvalifikacij za olajšanje njihovega osebnega razvoja;
- podpora izboljšavam kakovosti in inovacijam v sistemih, institucijah in praksah poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
- povečanje privlačnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter mobilnosti za delodajalce in posameznike ter olajšanje mobilnosti udeležencev usposabljanja, ki so zaposleni.

Operativni cilji

- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega mobilnosti po Evropi za osebe, udeležene v začetnem poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter v nadaljevalnem usposabljanju, tako da bi se število praks v podjetjih povečalo na najmanj 80 000 na leto do konca programa Vseživljenjsko učenje;
- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega sodelovanja med institucijami ali organizacijami, ki zagotavljajo izobraževalne možnosti, podjetji, socialnimi partnerji ter drugimi ustreznimi organi v Evropi;
- omogočanje razvoja inovativnih praks na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, razen na terciarni ravni, ter njihov prenos, vključno s prenosom iz ene sodelujoče države v ostale;
- izboljšanje preglednosti in priznanje kvalifikacij ter kompetenc, vključno s tistimi, pridobljenimi z neformalnim in priložnostnim učenjem;
- spodbujanje učenja živih tujih jezikov;
- podpora razvijanju inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT.

Kdo lahko sodeluje?

- Osebe, vključene v katero koli obliko poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki se ne odvija na terciarni ravni;
- osebe na trgu dela;
- institucije ali organizacije, ki nudijo izobraževalne možnosti na področjih programa Leonardo da Vinci;
- učitelji, vodje usposabljanja in drugo osebje teh institucij ali organizacij;
- združenja in predstavniki sodelujočih v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, vključno z združenji vajencev, staršev in učiteljev;
- podjetja, socialni partnerji in drugi predstavniki poklicnega življenja, vključno s trgovskimi zbornicami in drugimi trgovskimi organizacijami;
- organi, ki nudijo storitve usmerjanja, svetovanja in informiranja v zvezi z katerikoli vidikom vseživljenjskega učenja;
- osebe in organi, zadolženi za sisteme in politike katerega koli vidika poklicnega izobraževanja in usposabljanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;

- raziskovalni centri in organi, ki se ukvarjajo z vprašanji vseživljenjskega učenja;
- visokošolski zavodi;
- nepridobitne organizacije, prostovoljne organizacije in NVO.

Katere so vrste aktivnosti?

Program Leonardo da Vinci podpira naslednje akcije:

- Individualna mobilnost⁵, ki lahko vključuje:
 - transnacionalne prakse v podjetjih ali v organizacijah za usposabljanje,
 - prakso in izmenjave, namenjene nadaljnemu strokovnemu razvoju vodij usposabljanja in svetovalcev za usmerjanje, odgovornih za organizacije za usposabljanje oz. načrtovanje usposabljanja in poklicno usmerjanje v okviru podjetij.
- Partnerstva s poudarkom na temah, ki so v skupnem interesu sodelujočih organizacij.
- Večstranski projekti, zlasti tisti, namenjeni izboljšanju sistemov usposabljanja z osredotočanjem na prenos inovacij, ki vključujejo jezikovno, kulturno in pravno prilagajanje nacionalnim potrebam inovativnih proizvodov in procesov, razvitih v različnih kontekstih.
- Večstranski projekti, namenjeni izboljšanju sistemov usposabljanja s poudarkom na razvoju inovacij in dobre prakse.
- Tematske mreže strokovnjakov in organizacij, ki se ukvarjajo s posebnimi vprašanji v zvezi s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem.
- Študijski in pripravljalni obiski za dejavnosti mobilnosti, partnerstev, projektov ali mrež.
- Druge pobude, namenjene spodbujanju ciljev programa Leonardo da Vinci („spremljevalni ukrepi“).

Katere so akcije programa Leonardo da Vinci?

Predpogoji

- LEONARDO DA VINCI certifikat mobilnosti

Akcije

- LEONARDO DA VINCI pripravljalni obiski
- LEONARDO DA VINCI IVT (osnovno poklicno izobraževanje)
- LEONARDO DA VINCI PLM (osebe na trgu dela)
- LEONARDO DA VINCI VETPRO (strokovni delavci v poklicnem izobraževanju in usposabljanju)
- LEONARDO DA VINCI partnerstva
- LEONARDO DA VINCI prenos inovacij
- LEONARDO DA VINCI razvoj inovacij
- LEONARDO DA VINCI mreže
- LEONARDO DA VINCI spremljevalni ukrepi

⁵ Pri urejanju ali podpiranju organizacije tovrstne mobilnosti je treba sprejeti potrebne pripravljalne ukrepe, vključno z jezikovnimi pripravami, in poskrbeti, da bosta za osebe, ki sodelujejo v mobilnosti, na voljo zadosten nadzor in podpora.

GRUNDTVIG

Kakšni so cilji?

Posebni cilji

- odzivanje na izzive izobraževanja starajočega se prebivalstva v Evropi,
- pomoč odraslim pri iskanju poti do izboljšanja znanja in kompetenc.

Operativni cilji

- izboljšanje kakovosti in dostopnosti mobilnosti po Evropi za osebe, ki se udeležujejo izobraževanja odraslih, in povečanje njenega obsega, tako da bi bilo do leta 2013 mobilnih najmanj 7 000 posameznikov letno;
- izboljšanje kakovosti in povečanje obsega sodelovanja med organizacijami, ki so del izobraževanja odraslih v Evropi;
- pomoč osebam iz občutljivih družbenih skupin in obrobni družbenih okolij, zlasti starejšim osebam in tistim, ki so zapustili izobraževanje brez osnovnih kvalifikacij, da dobijo alternativne možnosti dostopa do izobraževanja odraslih;
- spodbujanje razvoja inovativnih praks v izobraževanju odraslih in njihovem prenosu, med drugim iz sodelujoče države v druge;
- podpirati razvoj inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
- izboljšanje pedagoških pristopov in upravljanja organizacij za izobraževanje odraslih.

Kdo lahko sodeluje?

- Učeči se v izobraževanju odraslih,
- zavodi ali organizacije, ki nudijo izobraževalne možnosti za odrasle, bodisi formalne, neformalne ali priložnostne narave,
- učitelji in drugo osebje v teh zavodih in organizacijah,
- organizacije, ki opravljajo začetno ali nadaljevalno usposabljanje osebja v izobraževanju odraslih,
- združenja in predstavniki, udeleženi v izobraževanju odraslih, vključno z združenji učečih se in učiteljev,
- organi, ki izvajajo storitve usmerjanja, svetovanja in obveščanja v zvezi s katerim koli vidikom izobraževanja odraslih,
- osebe in telesa, zadolžena za sisteme in politike v zvezi s katerim koli vidikom izobraževanja odraslih na lokalni, regionalni in nacionalni ravni,
- raziskovalni centri in telesa, ki se ukvarjajo z vprašanji izobraževanja odraslih,
- podjetja,

- nepridobitne organizacije, prostovoljni organi in nevladne organizacije (NVO),
- visokošolski zavodi, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih.

Katere so vrste aktivnosti?

Program Grundtvig podpira naslednje akcije:

- Individualna mobilnost⁶, ki vključuje strokovno izpopolnjevanje, obiske, asistentstvo in izmenjave za osebje v izobraževanju odraslih, kot tudi številne priložnosti za učeče se odrasle, skupaj z obiskom delavnic Grundtvig in sodelovanjem v učnih partnerstvih in projektih prostovoljnega dela starejših v okviru pobude Grundtvig za prostovoljno delo starejših v Evropi („GIVE“).
- Partnerstva s poudarkom na temah, ki so v vsestranskem interesu sodelujočih organizacij.
- Večstranski projekti, namenjeni izboljšanju sistemov izobraževanja odraslih prek razvoja in prenosa inovacij in dobre prakse.
- Tematske mreže strokovnjakov in organizacij („mreže Grundtvig“), ki obravnavajo predvsem:
 - razvoj izobraževanja odraslih v disciplini, na področju ali vidiku upravljanja, kjer delujejo,
 - prepoznavanje, izboljšanje in razširjanje ustrezne dobre prakse in inovacij,
 - zagotavljanje tematske podpore projektom in partnerstvom, ki jih oblikujejo drugi, ter spodbujanje interakcije med takimi projekti in partnerstvi,
 - spodbujanje razvoja analiziranja potreb in zagotavljanja kakovosti na področju izobraževanja odraslih.
- Pripravljalni obiski: dotacija za mobilnost, ki omogoča predstavniku organizacije udeležbo na kontaktnem seminarju ali srečanje s potencialnimi partnerji.
- Druge pobude, namenjene spodbujanju ciljev programa Grundtvig („spremljevalni ukrepi“).

Katere so akcije Grundtvig?

- GRUNDTVIG pripravljalni obiski
- GRUNDTVIG obiski in izmenjave za osebje v izobraževanju odraslih
- GRUNDTVIG asistenti
- GRUNDTVIG strokovno izpopolnjevanje za osebje v izobraževanju odraslih
- GRUNDTVIG delavnice
- GRUNDTVIG učna partnerstva
- GRUNDTVIG projekti prostovoljnega dela starejših
- GRUNDTVIG večstranski projekti
- GRUNDTVIG večstranske mreže
- GRUNDTVIG spremljevalni ukrepi

⁶ Pri urejanju ali podpori organizacije takšnih mobilnosti so potrebni posebni pripravljalni ukrepi za ustrezen nadzor in podporo za mobilnost posameznikov.

PREČNI PROGRAM

Kakšni so cilji?

Posebni cilji

- spodbujanje evropskega sodelovanja na področjih, ki pokrivajo dva ali več podprogramov;
- pospeševanje kakovosti in preglednosti sistemov izobraževanja in usposabljanja držav članic.

Operativni cilji

- podpirati razvoj politik in sodelovanje na evropski ravni na področju vseživljenjskega učenja, zlasti v kontekstu novega strateškega okvira za sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja (ET 2020)⁷ ter bolonjskega in kopenhavnskega procesa ter njihovih naslednikov, da bi prispevali k prednostnim nalogam in glavnim ciljem strategije Evropa 2020;
- zagotoviti zadostno količino primerljivih podatkov, statističnih podatkov in analiz za podlago razvoju politike vseživljenjskega učenja, spremljati napredovanje na poti do ciljev in ciljnih vrednosti v zvezi z vseživljenjskim učenjem ter opredeliti področja, ki terjajo posebno pozornost;
- spodbujati učenje jezikov in podpirati jezikovno raznolikost v državah članicah;
- podpirati razvoj inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
- zagotoviti primerno priznanje in prikazovanje rezultatov programa Vseživljenjsko učenje ter njihovo vključevanje v širšem smislu.

Prosimo, upoštevajte:

Eno od meril upravičenosti za prečni program je, da morajo vsi predlogi pokrivati vsaj dve ali več področij izobraževanja. Nekatere izjeme se uporabljajo za ključno aktivnost 1 „Sodelovanje pri politikah in inovacije na področju vseživljenjskega učenja“ ter ključno aktivnost 4 „Razširjanje in uporaba rezultatov ter izmenjava dobre prakse“. Za podrobnosti preverite opise posameznih akcij v delu IIB tega vodnika.

Če predlog zajema samo eno področje, ga je treba oddati v okviru ustreznega sektorskega podprograma. Če je predlog na primer namenjen razvijanju učnih gradiv, ki se bodo uporabljala pri poučevanju učencev v šolskem izobraževanju (ciljna skupina), ga je treba oddati v okviru podprograma Comenius.

Če pa predlog zajema dve ali več področij izobraževanja in se nanaša na jezike ali IKT, lahko izpolnjuje pogoje za oddajo v okviru ustrezne ključne aktivnosti znotraj prečnega programa. Če predlog pokriva več področij izobraževanja in njegova ciljna skupina prav

⁷ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Posodobljen strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju. COM(2008) 865 final: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0865:FIN:EN:PDF>

tako pripada več področjem izobraževanja, je treba predlog predložiti v okviru ene od ključnih aktivnosti prečnega programa.

SODELOVANJE PRI POLITIKAH IN INOVACIJE NA PODROČJU VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA (KLJUČNA AKTIVNOST 1)

Katere so vrste aktivnosti?

V okviru ključnih aktivnosti sodelovanja pri politikah in inovacij na področju vseživljenjskega učenja se podpirajo naslednje akcije:

- Individualna mobilnost, ki vključuje študijske obiske za strokovnjake in uradnike, ki jih določijo nacionalni, regionalni in lokalni organi, za direktorje organizacij za izobraževanje in usposabljanje ter storitve usmerjanja in preverjanja izkušenj in za socialne partnerje.
- Večstranski projekti, namenjeni pripravi in preskušanju predlogov politik, razvitih na ravni EU, in inovacij na področju vseživljenjskega učenja.
- Večstranski projekti za razvoj ukrepov vseživljenjskega učenja za vključevanje Romov, ki združujejo izobraževalne in druge ukrepe za večjo udeleženo in uspešnost Romov v splošnem izobraževanju ter poklicnem izobraževanju in usposabljanju.
- Večstranske mreže za dvig ozaveščenosti in dejavnosti razširjanja v zvezi z najuspešnejšimi izkušnjami pri združevanju izobraževalnih ukrepov in ukrepov drugih politik za socialno vključevanje romskih otrok in študentov ter izboljšanje njihovega uspeha v šoli.
- Večstranske mreže za sodelovanje strokovnjakov in/ali organizacij, ki sodelujejo pri razvoju politik. Takšne mreže lahko vključujejo:
 - tematske mreže, ki se ukvarjajo z vprašanji, povezanimi z vsebinami vseživljenjskega učenja, ali metodologijami in politikami vseživljenjskega učenja. Take mreže lahko opazujejo, izmenjujejo, prepoznajo in analizirajo dobro prakso in inovacije ter pripravljajo predloge za boljšo in širšo uporabo takih praks v državah članicah,
 - forume o strateških vprašanjih vseživljenjskega učenja.
- Opazovanje in analiza politik in sistemov na področju vseživljenjskega učenja, ki lahko vključuje:
 - študije in primerjalne raziskave,
 - razvoj kazalcev in statističnih raziskav, vključno s podporo delu, ki se na področju vseživljenjskega učenja izvaja v sodelovanju z Eurostatom,
 - podporo delovanju mreže Eurydice in financiranje Evropske enote Eurydice, ki jo ustanovi Komisija.
- Ukrepi v podporo preglednosti in priznavanju kvalifikacij in kompetenc, vključno s tistimi, pridobljenimi z neformalnim in priložnostnim učenjem, obveščenosti in usmerjanju na področju mobilnosti za namene učenja in sodelovanju pri zagotavljanju kakovosti, ki lahko vključujejo:
 - mreže organizacij, ki olajšujejo mobilnost in priznanje, kot so Euroguidance in nacionalni informacijski centri za priznavanje visokošolskih diplom (NARIC),
 - podporo transnacionalnim spletnim storitvam, kot je Ploteus,
 - aktivnosti znotraj pobude Europass v skladu z Odločbo št. 2241/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta, s katero je bil sprejet enoten okvir za preglednost kvalifikacij in usposobljenosti.

- Druge pobude („spremljevalni ukrepi“), vključno z vzajemnim učenjem, ki so namenjene spodbujanju ciljev ključne aktivnosti.

Številne akcije ključne aktivnosti „Sodelovanje pri politikah in inovacije na področju vseživljenjskega učenja“ so namenjene določenim organom, organizacijam in institucijam ter niso zajete v splošnih razpisih za zbiranje predlogov. So predmet ločenih razpisov za zbiranje predlogov ali drugih ureditev, ki so namenjene določenim ciljnim skupinam.

Katere akcije zajema ključna aktivnost sodelovanje pri politikah in inovacije na področju vseživljenjskega učenja?

- KA1 študijski obiski za strokovnjake in oblikovalce politik na področju izobraževanja in poklicnega usposabljanja
- KA1 večstranski projekti za Rome
- KA1 mreže
- KA1 mreže za Rome

JEZIKI (KLJUČNA AKTIVNOST 2)

Katere so vrste aktivnosti?

V sklopu ključne aktivnosti jeziki se lahko podprejo naslednje akcije, namenjene potrebam poučevanja in učenja, ki zadevajo več kot eno podprogramsko področje:

- Večstranski projekti, med drugim namenjeni:
 - spodbujanju jezikovne ozaveščenosti in dostopa do gradiv za učenje jezikov,
 - razvoju novih gradiv za učenje jezikov, vključno s spletnimi tečaji, in instrumentov za preverjanje jezikovnega znanja.
- Mreže na področju učenja jezikov in jezikovne raznolikosti. Mreže morajo prispevati k dolgoročnim spremembam izobraževalnih sistemov s podpiranjem izmenjave informacij o inovativnih tehnikah in dobrih praksah, zlasti med nosilci odločanja in ključnimi strokovnjaki s področja izobraževanja.
- Druge pobude, skladne s cilji ključne aktivnosti, vključno s konferencami in dogodki za razširjanje in uporabo, ki združujejo projekte, posebne skupnosti in zadevne zainteresirane strani („spremljevalni ukrepi“).

Katere so akcije ključne aktivnosti jeziki?

- KA2 večstranski projekti
- KA2 večstranske mreže
- KA2 spremljevalni ukrepi

RAZVOJ INOVATIVNIH VSEBIN, STORITEV, PEDAGOGIKE IN PRAKSE ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE, KI TEMELJIJO NA IKT (KLJUČNA AKTIVNOST 3)

Katere so vrste aktivnosti?

V okviru ključne aktivnosti IKT se lahko podprejo naslednje akcije, namenjene potrebam poučevanja in učenja, ki zadevajo več kot eno podprogramsko področje:

- Večstranski projekti, namenjeni spodbujanju učenja s pomočjo IKT, ki so vključeni v dolgoročne strategije izobraževanja, ter razvoju in distribuciji inovativnih metod, vsebin, storitev in okolij.
- Mreže, namenjene skupni rabi in izmenjavi znanja, izkušenj in dobre prakse.

Katere so akcije IKT?

- KA3 večstranski projekti
- KA3 večstranske mreže

RAZŠIRJANJE IN UPORABA REZULTATOV IN IZMENJAVA DOBRE PRAKSE (KLJUČNA AKTIVNOST 4)

Kakšni so cilji?

Glavni cilj ključne aktivnosti 4 „**Razširjanje in uporaba rezultatov**“ je pomagati pri ustvarjanju okvira za učinkovito rabo rezultatov programa Vseživljenjsko učenje na lokalni, sektorski, regionalni, nacionalni in evropski ravni v sinergiji s komunikacijskimi aktivnostmi. Akcije, financirane v okviru te ključne aktivnosti, dopolnjujejo akcije za razširjanje in uporabo posameznih rezultatov v okviru sektorskih programov in drugih ključnih aktivnosti.

Katere so vrste aktivnosti?

V okviru ključne aktivnosti razširjanja in uporabe rezultatov so predlagane naslednje akcije za vzpostavitev okvira za učinkovito rabo rezultatov programa Vseživljenjsko učenje na sektorski, regionalni, nacionalni in evropski ravni:

- Večstranski projekti, med drugim namenjeni:
 - razvoju sodobnih, interaktivnih, spletnih izkustvenih skupnosti za spodbujanje dialoga med upravičenci in uporabniki projektov, vključno z nosilci odločanja, o določenih temah in prednostnih nalogah, ki so bile v preteklih letih zajete v akcijah programa VŽU, vključno z opredelitvijo kazalnikov za merjenje uspešnosti in rezultatov aktivnosti;
 - akcijam prečnega programa, ki spodbujajo uporabo rezultatov na evropski ravni (po sektorju, temi, skupini uporabnikov ...);
 - spodbujanju tematskih, ciljno usmerjenih informacij;
 - oceni aktivnosti uporabe, ki so že bile izvedene, zlasti najboljših praks, pri katerih so rezultati projekta uspešno vplivali na nosilce odločanja in pripeljali do trajnega in sistemskega učinka.

Kako se aktivnosti v okviru ključne aktivnosti 4 ujemajo z aktivnostmi razširjanja in uporabe rezultatov drugod v programu VŽU?

Akcije, financirane v okviru te ključne aktivnosti, so namenjene dopolnjevanju in podpori razširjanja in uporabe rezultatov določenih projektov, vključenih v štiri sektorske podprograme in druge prečne ključne aktivnosti; ter aktivnosti, financiranih v okviru spremljevalnih ukrepov znotraj štirih sektorskih podprogramov in ključne aktivnosti 2 – jeziki. Projekti, financirani v okviru te ključne aktivnosti, morajo biti usmerjeni v oblikovanje sistemov in mehanizmov za podporo razširjanja in uporabe rezultatov, kot tudi spodbujanju razširjanja rezultatov prečne akcije na ravni EU.

Kakšne so akcije razširjanja in uporabe rezultatov?

- KA4 večstranski projekti

PROGRAM JEAN MONNET

Kakšni so cilji?

Posebni cilji

- spodbujanje aktivnosti poučevanja, raziskovanja in razmišljanja na področju študija evropske integracije;
- podpiranje obstoja ustrezne vrste zavodov in združenj, ki se osredotočajo na teme evropske integracije ter izobraževanje in usposabljanje z evropsko perspektivo.

Operativni cilji

- spodbujanje odličnosti v učenju, raziskovanju in razmišljanju na področju študija o evropski integraciji v visokošolskih zavodih v EU in zunaj nje;
- okrepitev znanja in zavesti o temah evropske integracije med strokovnimi akademiki in evropskimi državljani na splošno;
- podpiranje ključnih evropskih institucij, ki se ukvarjajo s temami evropske integracije;
- podpiranje obstoja visokokakovostnih evropskih organizacij in združenj, ki so dejavna na področjih izobraževanja in usposabljanja.

Kdo lahko sodeluje?

- Visokošolski zavodi v EU in zunaj nje, če so kot taki priznani v svojih državah;
- združenja profesorjev in raziskovalcev, ki se ukvarjajo s študijem procesa evropskega združevanja, v EU in zunaj nje;
- evropska združenja, ki so dejavna v izobraževanju in usposabljanju na evropski ravni.

Katere so vrste aktivnosti?

„Program Jean Monnet“ podpira naslednje akcije:

Ključna aktivnost 1: Podpora za poučevanje, raziskave in razmišljanje o evropskem združevanju na ravni visokošolskih zavodov po svetu (akcija Jean Monnet):

- Enostranski in večstranski projekti, ki lahko vključujejo:
 - katedre Jean Monnet, centre odličnosti in module poučevanja,
 - združenja profesorjev, drugih visokošolskih učiteljev in raziskovalcev, ki so specializirani za področje evropske integracije,
 - podporo za raziskovalce, ki poglobljajo raziskave na univerzi gostiteljici v drugi državi (ni na voljo),
 - informacijske in raziskovalne dejavnosti, povezane z EU, katerih cilj je spodbujanje razprav, razvijanje idej in znanj o procesu evropske integracije, ter informacijske in raziskovalne dejavnosti za spoznavanje EU v šoli.

- Večstranski projekti in mreže, ki lahko vključujejo podporo za ustanavljanje večstranskih raziskovalnih skupin na področju evropske integracije.

Ključna aktivnost 2: Dotacije za poslovanje se podelijo za kritje določenih operativnih in administrativnih stroškov naslednjih organizacij, ki delujejo v evropskem interesu:

- Evropska akademija (univerzi v Bruggeu in Natolinu)
- Evropski univerzitetni inštitut (Firence)
- Evropski inštitut za javno upravo (Maastricht)
- Evropska pravna akademija (Trier)
- Evropska agencija za razvoj izobraževanja udeležencev s posebnimi potrebami (Middelfart)
- Mednarodni center za evropsko usposabljanje – CIFE (Nica)

Ključna aktivnost 3: Dotacije za kritje določenih operativnih in administrativnih stroškov evropskih združenj, ki delujejo na področju izobraževanja in usposabljanja. Omenjeni upravičenci so izbrani na podlagi ločenega razpisa za zbiranje predlogov.

Katere so akcije Jean Monnet?

- JEAN MONNET katedre
- JEAN MONNET katedre ad personam
- JEAN MONNET centri odličnosti
- JEAN MONNET moduli za poučevanje
- JEAN MONNET informacijske in raziskovalne aktivnosti
- JEAN MONNET informacijske in raziskovalne aktivnosti za spoznavanje EU v šoli
- JEAN MONNET združenja profesorjev in raziskovalcev, ki so specializirani za področje evropske integracije
- JEAN MONNET večstranske raziskovalne skupine
- JEAN MONNET evropska združenja, dejavna v izobraževanju in usposabljanju